21/09/2019

Το ΣτΕ απέρριψε τις αποφάσεις για την διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών – Οι προσανατολισμοί του υπ. Παιδείας – Η αντίδραση Γαβρόγλου

/ Επικαιρότητα

Ανατροπή στα μέχρι τώρα δεδομένα έφερε η χθεσινή απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία έκρινε αντισυνταγματικές και αντίθετες στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) τις αποφάσεις του πρώην υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων Κώστα Γαβρόγλου με τις οποίες καθορίσθηκαν τα προγράμματα σπουδών του μαθήματος των θρησκευτικών του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου.

Σε αυτοκριτική καλεί τους εμπλεκόμενους ο Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως

Κείμενο με το οποίο σχολιάζει την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας αναφορικά με τις αποφάσεις για το μάθημα των Θρησκευτικών εξέδωσε σήμερα ο Σεβ. Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως κ. Άνθιμος.

Ο Σεβασμιώτατος, όπως αναφέρεται και στον τίτλο του κειμένου, **καλεί όλους τους εμπλεκόμενους σε αυτοκριτική για τις μέχρι τώρα ενέργειές τους τονίζοντας πως:**

«Για τη σημερινή απόφαση, την κύρια ευθύνη δεν την έχει το ΣτΕ παρά το ότι για όλους μας είναι πολύ βολικό να την επιρρίψουμε στο ΣτΕ. Για τη σημερινή απόφαση η κύρια ευθύνη ανήκει σ' εκείνους που επιχείρησαν να λύσουν προσωπικούς, ιδεολογικούς και πολιτικούς λογαριασμούς μέσω μιας ολοκληρωτικής σύγκρουσης χωρίς όρια στην πλάτη των μαθητών, του μαθήματος των Θρησκευτικών και της Εκκλησίας. Η απόφαση του ΣτΕ ανήκει πλέον στην ιστορία. Τώρα η ευθύνη βρίσκεται και πάλι στα χέρια εκείνων των θεσμών που δεν κατάφεραν να βρουν τις λύσεις μέσα από έναν ειλικρινή και ψύχραιμο διάλογο στη βάση της επιστήμης της Θεολογίας και της Παιδαγωγικής με αποτέλεσμα να οδηγηθούμε στα δικαστήρια. Το πώς θα λειτουργήσει στην πράξη η απόφαση του ΣτΕ θα εξαρτηθεί από το πώς θα εφαρμοστεί».

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΔΩ

Άμεση η αντίδραση Γαβρόγλου

Άμεση υπήρξε η αντίδραση του κ. Γαβρόγλου ο οποίος ανέφερε πως η απόφαση γυρίζει πίσω χρονικά τις συζητήσεις για το μάθημα των Θρησκευτικών και πως η απόφαση του ΣτΕ κάνει το μάθημα κατήχηση. "Πίσω ολοταχώς –πολύ, όμως, πίσω. Η σημερινή απόφαση του ΣτΕ για το μάθημα των Θρησκευτικών είναι αναμφισβήτητα μια ιστορική απόφαση. Καταργεί ολόκληρη την επιστημονική, παιδαγωγική και θεολογική εξέλιξη του μαθήματος μετά το 1974" ανέφερε, ενώ σε άλλο σημείο τόνισε πως η απόφαση: "Ακυρώνει τις προσπάθειες συνεννόησης με την Εκκλησία, όπου τα νέα προγράμματα σπουδών είχαν και την αποδοχή της Ιεραρχίας. Υπονομεύει, τέλος, την καθιέρωση μιας κουλτούρας διαλόγου ανάμεσα σε επιστημονικούς και θρησκευτικούς φορείς, με γνώμονα πάντοτε ότι την τελική ευθύνη των μαθημάτων την έχει η Πολιτεία. Το μάθημα των Θρησκευτικών, σύμφωνα με την σημερινή απόφαση του ΣτΕ, δεν είναι πλέον μάθημα αλλά κατήχηση".

Τη δυσαρέσκεια τους για τις αποφάσεις του ΣτΕ εξέφρασαν από το χώρο της αντιπολίτευσης.

Ο πρώην υπουργό Νίκος Φίλης σχολίασε αρνητικά την απόφαση αυτή ενώ παράλληλα έκανε λόγο οπισθοδρόμηση. "Οι αποφάσεις του ΣτΕ γυρίζουν την εκπαίδευση στη σκοτεινή δεκαετία του '50 και στο "ελληνοχριστιανικό" Σύνταγμα του 1952. Με βάση το σκεπτικό της απόφασης, όλα τα προγράμματα σπουδών που

ίσχυαν μετά το 2000 δεν έπρεπε να είχαν εφαρμοστεί, γιατί σε όλα, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, η επιταγή του Συντάγματος του 1975 για την ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης δεν ερμηνευόταν περιοριστικά ως κατήχηση στην Ορθοδοξία" ανέφερε σε δηλώσεις του.

"Η σημερινή απόφαση του ΣτΕ για τα Θρησκευτικά αποτελεί "αλλαγή παραδείγματος" και, ταυτοχρόνως, τη ληξιαρχική πράξη θανάτου επιστημονικών, παιδαγωγικών και δημοκρατικών κατακτήσεων σαράντα χρόνων" αναφέρει σε ανακοίνωσή του το Κίνημα Αλλαγής.

Το υπουργείο Παιδείας για τις αποφάσεις του ΣτΕ

Την ίδια ώρα πάντως η υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Κεραμέως υπέγραψε τις Υπουργικές Αποφάσεις για την απαλοιφή του Θρησκεύματος και της Ιθαγένειας από τους Απολυτήριους Τίτλους των σχολείων και αναμένεται η δημοσίευση των αποφάσεων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή είναι σύμφωνη με τη σχετική γνωμοδότηση του ΣτΕ.

Απαντώντας το υπουργείο Παιδείας τόνισε ότι θα μελετήσει τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας προκειμένου ακολούθως να επανεξετάσει εξ' αρχής το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο, προβαίνοντας στις ενδεδειγμένες ενέργειες για την αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών και για την τροποποίηση της δήλωσης απαλλαγής από αυτό.

Η κ. Κεραμέως πάντως με παλαιότερες δηλώσεις σχετικά αναφορικά με τον τρόπο διδασκαλίας του μαθήματος των Θρησκευτικών είχε τονίσει πως στόχος της νέας ηγεσίας του υπουργείου είναι "να εφαρμόσει τις αποφάσεις της Δικαιοσύνης για το μάθημα των Θρησκευτικών".

Για ιστορική απόφαση κάνει λόγο η ΠΕΘ

Ιστορικές χαρακτηρίζει τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας για το μάθημα των Θρησκευτικών η Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων με Δελτίο Τύπου που εξέδωσε, ενώ παράλληλα καλέι την υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Νίκη Κεραμέως να σεβαστεί τη συνταγματική τάξη.

"Οι αποφάσεις αυτές έρχονται να δικαιώσουν τις σχετικές προσφυγές αλλά και εν γένει τις καταγγελίες της Πανελληνίου Ενώσεων Θεολόγων, Μητροπολιτών αλλά και πλήθους γονέων και μαθητών για το θέμα. Η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας οφείλει να αποκαταστήσει τη νομιμότητα και να διασφαλίσει τα δικαιώματα γονέων και μαθητών. Τα βιβλία – φάκελοι του Μαθήματος Θρησκευτικών που έχουν ήδη μοιραστεί στα σχολεία είναι επικίνδυνα για τον ψυχικό κόσμο των

μαθητών, ιδίως των μικρών ηλικιών και ως εκ τούτου πρέπει να αποσυρθούν άμεσα” αναφέρει μεταξύ άλλων η ΠΕΘ.

Διαβάστε το Δελτίο Τύπου ΕΔΩ

Τι αναφέρει η απόφαση του ΣτΕ

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη χθεσινή ανακοίνωση του ΣτΕ, με τις υπ΄ αριθμ. 1749 – 1752/2019 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (προεδρεύων ο αντιπρόεδρος Αθανάσιος Ράντος και εισηγήτρια η Σύμβουλος Επικρατείας Παρασκευή Μπραΐμη) ακυρώθηκαν οι 101470/Δ2/16.6.2017 και 99058/Δ2/13.6.2017 αποφάσεις του υπουργού Παιδείας.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ανακοίνωση του ΣτΕ, ακυρώθηκαν οι 101470/Δ2/16.6.2017 και 99058/Δ2/13.6.2017 αποφάσεις του υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, με τις οποίες καθορίστηκαν τα προγράμματα σπουδών του μαθήματος των θρησκευτικών αφενός του δημοτικού και του γυμνασίου και αφετέρου του λυκείου.

Ειδικότερα, σε σχέση με τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών, η Ολομέλεια του Δικαστηρίου έκρινε, κατά πλειοψηφία, ότι πρέπει να επιδιώκεται η ανάπτυξη της ορθόδοξης χριστιανικής συνείδησης και ότι το μάθημα αυτό απευθύνεται αποκλειστικά στους ορθόδοξους χριστιανούς μαθητές.

Εξάλλου, σύμφωνα με το ΣτΕ, οι ετερόδοξοι, αλλόθρησκοι ή άθεοι μαθητές έχουν δικαίωμα πλήρους απαλλαγής από το μάθημα με την υποβολή σχετικής δήλωσης, η οποία θα μπορούσε να γίνει με μόνη την επίκληση λόγων θρησκευτικής συνείδησης. Η δε Πολιτεία οφείλει, εφόσον συγκεντρώνεται ικανός αριθμός μαθητών που απαλλάσσονται, να προβλέψει τη διδασκαλία ισότιμου μαθήματος προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος «ελεύθερης ώρας». Στην προκειμένη περίπτωση, όμως, τα επίδικα προγράμματα σπουδών, όπως προκύπτει από τους σκοπούς και το περιεχόμενό τους, δεν αποβλέπουν στην ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης των ορθόδοξων μαθητών, διότι τα μεν προγράμματα του δημοτικού και του γυμνασίου δεν περιέχουν ολοκληρωμένη -και διακριτή έναντι άλλων δογμάτων και θρησκειών- διδασκαλία των δογμάτων, ηθικών αξιών και παραδόσεων της ορθόδοξης εκκλησίας, το δε πρόγραμμα του λυκείου είναι αποσυνδεδεμένο από τη διδασκαλία αυτή.

Αντιθέτως, δίδεται ιδιαίτερη έμφαση είτε στην προβολή στοιχείων κοινών με τη διδασκαλία άλλων δογμάτων και θρησκειών (δημοτικό-γυμνάσιο) είτε στη διδασκαλία διαφόρων ηθικών και κοινωνικών ζητημάτων, τα οποία είτε είναι αντικείμενο κυρίως άλλων μαθημάτων (δημοτικό-γυμνάσιο) είτε είναι άσχετα ή

και αντίθετα με την ορθόδοξη χριστιανική διδασκαλία (λύκειο).

Τελικά, κρίθηκε ότι τα επίδικα προγράμματα σπουδών έρχονται σε αντίθεση με τα άρθρα 16 παρ.2 και 13 παρ.1 του Συντάγματος, με το άρθρο 2 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και με την Αρχή της Ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος, άρθρα 14 και 9 της ΕΣΔΑ).

Αντισυνταγματική η αναγραφή του θρησκεύματος

Παράλληλα, με ξεχωριστή απόφαση, η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας υιοθετώντας την κρίση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, ακύρωσε τις υπουργικές του περασμένου έτους για την αναγραφή του θρησκεύματος στο απολυτήριο, τα αποδεικτικά σπουδών και τα πιστοποιητικά σπουδών του Γυμνασίου και του Γενικού Λυκείου (Δημοσίων και ιδιωτικών).

Σύμφωνα με το ΣτΕ, η απόφαση αυτή ήρθε «διότι η θρησκευτική ελευθερία περιλαμβάνει μεν το δικαίωμα του καθενός να εκδηλώνει ανεμπόδιστα το θρήσκευμα ή τις θρησκευτικές εν γένει πεποιθήσεις του, αλλά δεν περιλαμβάνει το δικαίωμα των ατόμων να εκδηλώνουν τις πεποιθήσεις αυτές με την αναγραφή τους, όταν το επιθυμούν, και σε δημόσια έγγραφα, όπως οι προαναφερόμενοι τίτλοι σπουδών, οι οποίοι συνιστούν αποδεικτικά της φοίτησης, της επίδοσης και της ολοκλήρωσης ενός σταδίου εκπαίδευσης των μαθητών (και μάλιστα επιδεικνύονται σε κάθε αρχή και υπηρεσία και σε οποιονδήποτε ιδιώτη για την πιστοποίηση των σπουδών και των γνώσεων του κατόχου τους σε όλη τη διάρκεια του μετέπειτα βίου του) και όχι αποδεικτικά μη συναφών πληροφοριών, όπως είναι οι θρησκευτικές πεποιθήσεις».